

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM
ODGOVOROV PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE NA POSLANSKA VPRAŠANJA
NA 10. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA RS

Ljubljana, 28. Januar 2013

JERKO ČEHOVIN (PS): Hvala, gospod predsedujoči, za besedo. Gospod predsednik vlade, dobrodošel s potovanja. Zagotovo se boste strinjali z mano, da je vprašanje oziroma problematika okoli obveščevalno-varnostnih služb ena najbolj občutljivih v sleherni državi, seveda tudi v naši. Če ne bi temu bilo tako, ne bi bil vaš prvi kadrovski ukrep, ki ste ga storili, zamenjava direktorja Sove, torej Slovenske obveščevalne agencije. Pa ni moje vprašanje usmerjeno v to vašo pristojnost, ampak predvsem moram povedati, da se v zadnjem času, to dobro veste, v javnosti zelo izpostavlja problematika okrog domnevnega kadrovanja na Sovi, predvsem pa je moje vprašanje usmerjeno v to, kako si zamislite sodelovanje s parlamentarno komisijo za nadzor obveščevalno varnostnih služb, glede na dejstvo, da na vrsto vprašanj, ki jih postavimo vladi ne dobimo odgovora, ali jih dobimo prepozno ali jih sploh ne dobimo. Takšen ne odziv je tudi postavljeno vprašanje iz meseca novembra in ponovna urgenca z 20. decembra, ko na ta vprašanja nismo dobili odgovora. Torej, jasno je, da v okviru nadzora, da želimo imeti tudi določene nadzore v zvezi s kadrovskimi zadevami pa ne v smislu kadrovanja, dobresednega ampak v da vidimo ali imamo na Sovi in tudi drugod zaposlene ljudi, ki so sposobni opravljati to svoje delo. Zato nas seveda to kar smo v zadnjem času dobili zaskrbljuje, ko smo med drugim od sindikata zaposlenih nas Sovi dobili tudi obvestilo, da je delovanje Sove delno okrnjeno, kar nas mora skrbeti. Vendar pa vas, spoštovani predsednik pa sprašujem predvsem naslednje; torej po Zakonu o uravnoteženju javnih financ, ki je vstopil v veljavo 31. 5. 2012 je omejil zaposlovanje v javnem sektorju. Slovenska varnostna agencija je samostojna služba vlade, agencijo vodi direktor, ki je za delo agencije odgovoren vladi; sprašujem vas koliko zaposlitev je na podlagi ZUJF-a v agenciji odobrila vlada od 25. 1. 2013 in kdaj, ter koliko novih uslužbencev je agencija zaposlila od imenovanja sedanjega direktorja do uveljavitve ZUJF-a. Oziroma, če so ti podatki takšne narave, da bi lahko ogrozili delovanje agencije oziroma so tajni ali je direktor po sprejetju ZUJF-a pri zaposlovanju ravnal zakonito in kdaj je vlada podala soglasja za zaposlitve ter ali je bilo teh zaposlitev pred uveljavitvijo ZUJF-a več kot po njegovi uveljavitvi? Hvala za odgovor.

PODPREDSEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. Predsednik Vlade, gospod Janez Janša, prosim.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. V Slovenski obveščevalno varnostni agenciji je bilo 25. januarja letos zaposlenih manj ljudi kot pred enim letom. Tudi v letu 2012 je bilo za plače tej agenciji porabljen manj denarja kot leto prej in za letošnje leto je planiranih manj sredstev kot pa jih je bilo porabljenih lansko leto, ko je bila ta poraba tudi manjša kot leto prej. Tudi kar se tiče števila zaposlenih v agenciji je v temu trenutku v tej agenciji zaposlenih manj ljudi kot pa jih je bilo v začetku prejšnjega leta oziroma ob začetku nastopa mandata te Vlade. Ta agencija ima določene posebne pristojnosti in pooblastila in nad temi pooblastili ima vaša komisija pristojnost parlamentarnega nadzora. Pri mnogih ostalih zadevah je to vladna služba, ki je dolžna spoštovati splošno zakonodajo. Tudi, ko gre za zaposlovanja,

sistematizacijo delovnih mest in tako naprej je agencija to dolžna, je v temu primeru dolžna ravnati po splošni zakonodaji, se pravi Vlada potrjuje sistematizacijo in tako naprej in v času mandata te vlade je to vse potekalo zakonito. To, kdo bo zaposlen v SOVI in katere kriterije mora izpolnjevati je določeno v sistematizaciji, zaposlovanje pa poteka po postopkih, ki so sicer nekoliko specifični v glavnem pa enaki kot v celotni državni upravi. In seveda o tem odločajo tisti, ki so tam pristojni, o tem ne more odločati komisija, ki izvaja nadzor nad posebnimi pooblastili.

PODPREDSIEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. Želite postaviti zahtevo za dopolnitev odgovora? Prosim, gospod Jerko Čehovin.

JERKO ČEHOVIN (PS): Hvala gospod predsednik. Seveda odgovor približno takšen sem pričakoval, je zelo kratek in zelo, bom rekel, oprostite izrazu, suhoparen. Ampak, jaz bi vseeno rad izvedel še nekaj več, namreč ali se vam ne zdi potrebno da tako Vlada kot agencija sodeluje z našo komisijo. Namreč, če mi postavimo nekatera vprašanja, ki se ne nanašajo na formacijska mesta zaposlenih, še manj seveda na mrežo tajnih sodelavcev, vendar pa želimo izvedeti, ali se pri zaposlovanju uporablja izrecno strokovne kriterije ali politične, potem mislim, da take odgovore smemo dobiti. Ne nazadnje, če sem tukaj, naj vas še spomnim, te službe imajo seveda z zakonom pomembna pooblastila, s katerimi posegajo v ustavo, z ustavo in zakoni zagotovljene varovane temeljne človekove pravice. Jasno je, da morajo biti tudi ekipirane kadrovske na tak način, da to zagotavlja, nikakor pa seveda se komisija ne želi spuščati v samo kadrovanje, vendar pa če želimo mi tudi po ZUJF-u dobiti od vlade odgovor, ali je vlada dala Sovi soglasje k zaposlovanju novih sodelavcev, oziroma bodisi povečevanju ali spremembi ali tudi skratka vse, kar je navedeno, tako v zakonu o Sovi, kot tudi v ZUJF-u, potem mislim, da bi bilo pravilno in prav, da od vlade take odgovore dobimo. Morem pa povedati, da od direktorja Sove, so ti odgovori zelo skopi oziroma dobesedno naletimo na zid, kadar želimo postavljati vprašanja v zvezi s pristojnostjo komisije.

PODPREDSIEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. Predsednik vlade, gospod Janez Janša, prosim.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, komisija nima pristojnosti, da odloča o tem, kdo bo zaposlen v Sovi, te pristojnosti tudi vlada nima in vlada nikoli ne glede Sove ne glede drugih zaposlitev v smislu izjem po ZUJF-u ni obravnavala imen. Sem že prej dejal, da je tudi v tej agenciji zaposlovanje potekalo zakonito, kar pomeni, da je vlada sprejemala odločitve o tem, koliko je sistemiziranih delovnih mest in kakšne so tam realne potrebe.

Ti očitki, ki ste jih ponovili po dopisu sindikatov oziroma parih zaposlenih, češ da se je tam zaposlovalo po političnih kriterijih, so pa res zaskrbljujoči, ker to pomeni, da nekdo v tej agenciji dela analizo politične pripadnosti zaposlenih. To ni vlada, to ni direktor te agencije, ampak so tisto, ki so to pismo zapisali, to so pa ostanki stare miselnosti, nekdanje Udbe oziroma službe državne varnosti, ki je očitno tam še vedno prisotna in to pa je problem in mislim, da je direktor tudi javno povedal, da bo potrebno s tem razčistiti. To je problem. Zagotovo komisija, ki zaposluje tam, ne sprašuje nikogar po politični pripadnosti, da pa nekdo znotraj agencije pod okriljem sindikata ali pa kvazi sindikata dela politične analize zaposlenih pa pomeni, da je duh stare Udbe tam še vedno prisoten, verjetno tudi v prisotnosti ljudi, ki so včasih opravljali tako službo in s tem Slovenija ni bila sposobna razčistiti pravi čas in mislim, da bi se komisija moral s tem ukvarjati.

PODPREDSIEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Gospod Jerko Čehovin, imate postopkovni predlog, prosim.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Ja, v skladu z 2. odstavkom 246. člena bi prav na to navedbo, ki jo je zdaj v drugem delu odgovora izrekel gospod predsednik vlade predlagal, da se opravi splošna razprava. Namreč, ravno to, kar je rekel, tudi nas v komisiji skrbi, torej, skrbi nas, da ta

agencija ni doživela, bom rekel, morda preobrazbe, tudi v smislu strokovnosti, zlasti pa nas mora skrbeti, če res obstaja to, kar ste na koncu omenil, da nekdo dela politično analizo obstoječih kadrov. To pravzaprav utemeljuje moje že polletno prizadevanje, ko govorim, da imamo v tej državi problem s tako imenovano kontraobveščevalno službo, ali protiobveščevalno službo in sem tudi že pri sprejemanju zakonodaje, pa na žalost nisem bil uslišan, predlagal, da se ta zadeva uredi, morda tudi v Zakonu o organiziranosti policije, vendar v zadnji verziji tega ni, je pa to očitno problem, kajti to navaja, da se ta Sova, agencija, da se poslužuje to kar ste rekli, nekdanjih nalog, ko je iz enoparskega sistema skratka da po potrebi dela tudi notranje politično dejavnost, ki ni v skladu z zakonodajo ampak prav zaradi te podsodnosti, ker nimamo v tej državi urejene protiobveščevalne dejavnosti. Mislim, da to je resno, ne samo za vašo vlado, tudi za vse ostale bodoče vlade, resen varnostni problem in zato se mi zdi potrebno, da podam ta proceduralni predlog.

PODPREDSIEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. O vašem predlogu, to je, da bo na naslednji seji Državni zbor opravil razpravo o odgovoru predsednika vlade, bo Državni zbor odločil ob glasovanjih v sredo, čez dva dni, v okviru glasovanj. Naslednje poslansko vprašanje predsedniku vlade bo postavil gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem. Predsednik vlade, ko ste oblikovali vlado pred slabim letom, 10. februarja leta 2012, ste napovedali, to je dejansko proti krizna vlada in ekipa, ki bo popeljala Slovenijo iz krize. Še posebej pa ste seveda omenjali, da so nove volitve in imenovanja nove vlade pripeljali do tega, da v Sloveniji ne bo več politične krize.

Če pogledamo situacijo danes, lahko ugotovimo, da Slovenija tiči v eni največjih političnih, gospodarskih, finančni krizi in tudi v moralni krizi, od kar imamo lastno državo. Toda tokrat ne zaradi svetovne gospodarske in finančne krize ampak zaradi ravnanj, tako predsednika vlade, ki ne zna pojasniti izvor gotovine in zmožnost plačila nakupa avtomobila, nepremičnin in tudi zaradi napačnih odločitev vlade z uvedbo nesorazmernih varčevalnih ukrepov ter tudi zaradi neizmerne želje po privatizaciji oziroma razprodaji državnega premoženja v podjetjih, zavarovalnicah, bankah, skratka vse kar je v državni lasti.

Bistveno manj vas je v tem obdobju zanimalo kaj sporočajo ljudje na protestih, ki zahtevajo pravično in pravno družbo, kaj zahtevajo v stankah, ko se več tisoč glava množica oglasi in zahteva enakomerno prerazporeditev bremena, ki ga nosijo ostri in nesorazmerni varčevalni ukrepi, praviloma takrat niste v vladni palači in se umaknete z vlado izven prestolnice na teren. Bistveno manj smo dobili odgovorov kaj se bo zgodilo s propadajočimi podjetji, predvsem gradbenimi, kjer je vedno bil odgovor, da je to stvar lastnikov, ne države in seveda stiska delavk in delavcev, ki so padali vse globlje v hude socialne stiske, vas nekako v tem obdobju niso zanimale tako, kot prej navedeni ukrepi.

Tudi študenti ostajajo brez štipendij. Tudi negotovost na mednarodnem področju je vse večja in resnično, predsednik vlade, mislim, da si v Sloveniji zaslužimo legitimno vlado in kredibilnega predsednika vlade, ki je vreden zaupanja, zato vas sprašujem kako boste v sedanjih okoliščinah vaše izgubljene kredibilnosti, kot najbolj odgovorni, rešili nastalo vladno politično ter poglobljeno gospodarsko krizo ter nas popeljali med uspešne države. Hvala.

PODPREDSIEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. Predsednik vlade, gospod Janez Janša, prosim.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje. Kar se tiče obljub o tem, da bo vlada, ki jo vodim, naredila vse za to, da bo Slovenija izšla iz krize, to drži. To smo obljubljali na začetku mandata in v prvi četrtini tudi veliko storili za to. To, da bi jaz zdaj obljublja, da bo zaradi nastopa te vlade bila kadarkoli za prihodnost preprečena situacija, da bi v Sloveniji prišlo do

politične krize, teh obljub se pa jaz ne spomnim oziroma jih nisem dajal, tako da ne širite teh zadev. Zdaj, kar se tiče izgubljene kredibilnosti, spoštovani gospod Veber, recimo da zdaj da bi naša koalicija v začetku mandata ustanovila neko komisijo v kateri bi bil recimo državni sekretar ministra Gorenaka, novinar Dupleških novic, pa žena nekega lokalnega tajkuna iz Maribora in bi ta komisija preverjala vaše premoženje. Ali bi se vam to zdelo kredibilno? Ali ne bi že ob imenovanju takšne komisije zagnali sile in hrup, da gre za politično kadrovanje, ustanavljanje neke para institucije, ki se bo ukvarjala s političnimi nasprotniki. 100 % bi ravno to slišali od vas. Torej, ne s takšno lahkoto izgovarjati primerjave, jaz sem te komisiji vse pojasnil, res pa je, da za gospoda Klemenčiča in za gospoda Praprotnika neka pojasnila niso bila dovolj. Gospod Praprotnik je petnajst let pisal laži o meni, kar koli sem mu pojasnil, ko je bil novinar ni bilo dovolj. In svoje delo je potem oddaljeval. Vložena je pritožba in bomo videli kako se bo to v pravnem smislu izteklo.

Kar se tiče pa reševanja te situacije pa sem jaz v sredo zelo jasno povedal, tukaj sta na voljo dve produktivni poti, eno je da junaki, ki vse veste in vse znate in imate tudi večino zdaj v državnemu zboru, vsaj tako pravite, vložite konstruktivno nezaupnico, oblikujete novo vlado, vlado čistih rok kot smo slišali, prevzamete odgovornost za to situacijo in nadaljujete delo, katerega velik del smo opravili v lanskem letu. Druga možnost je, da glede na to, da pol, bom rekel te junaške selekcije zahteva predčasne volitve, se dogovorimo, da so predčasne volitve ampak do takrat naredimo nekatere stvari, ki ne bodo čakale. Slišali smo od ene od parlamentarnih strank, da je potrebno narediti pet zadev, znotraj tega tudi dokončati pogajanja za naslednjo večletno finančno perspektivo Evropske unije. Morate pohiteti, ker ta zaključna pogajanja bodo 7. februarja.

Mislim pa, da se vsi zavedamo, da predčasne volitve lahko dajo zelo podoben rezultat v smislu stabilnosti ali pa nestabilnosti kot je bilo to doslej že večkrat. In, da brez spremembe volilnega sistema pred novimi volitvami zgolj izpostavljam to državo novim tveganjem in to brez potrebe. Zdaj tukaj je več iniciativ o tem da stečejo resni pogovori o tem kaj narediti in katere ključne strateške odločitve dati v ta vmesni čas. Znotraj tega se je zagotovo potrebno dogovoriti tudi o drugačnem volilnem sistemu, kjer bodo ljudje imeli po eni strani več ali pa absolutno možnost izbire tudi poslancev, ne samo liste, po drugi strani pa tudi vpliv na to, da če se kaj zalomi med mandatom opravijo nadomestne volitve v svojem okraju. Tukaj so mnenja različna vendar pa, že nekaj tudi če ne naredimo celega koraka naprej že nekaj bistvenih izboljšav volilnega sistema lahko Slovenija odmakne od tega tveganja, da bomo ponavljali predčasne volitve vsako leto in da bo ob tem država nazadovala.

Ti dve produktivni možnosti sta na voljo, kar se tiče naše odgovornosti je ta natančno takšna kolikor imamo vpliva na to situacijo, kar se tiče pa večinske odgovornosti pa le tistim, ki lahko sestavijo večino.

PODPRESEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Zahteva za dopolnitev odgovora, gospod Janko Veber, prosim.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Seveda je mogoče polemizirati o tem kakšna odločitev je Komisije za preprečevanje korupcije vendar, mislim da se moramo vsi zavedati, da je ta odločitev dokončna in je dejstvo zato tudi lahko navajam, to kar je zapisano. Glede ukrepov, ki jih pa dejansko je potrebno v Sloveniji izvajati pa se seveda z vami težko strinjam, da je potrebno zdaj prioriteto v teh razmerah menjati volilni sistem. Namreč, dejstvo je, da je padec gospodarske rasti znatno, beležimo 3 % padec gospodarske rasti. Ali bruto domači proizvod je nižji kar za 400 milijonov evrov, več kot 2 milijardi evrov je večji kredit kot je bil v prejšnjih mandatih in za 12% je manj ponujenih delovnih mest kot recimo leta 2011. To so razmere, ki Socialne demokrate resnično skrbijo v tem času, in menimo, da volilni sistem je nekaj o čemer se lahko pogovarjamo, vendar prioriteto je potrebno reševati problem gospodarstva in zagotavljati delovna mesta in teh ukrepov ni. In ko spremljamo prizadevanja za

oblikovanje slovenskega državnega holdinga je vse bolj jasno, da ta holding ne prinaša gospodarske stabilnosti v Sloveniji, mnoge gospodarske družbe ali če hočete največje gospodarske družbe v Sloveniji opozarjajo na to, da se bojijo netransparentne privatizacije in sovražnih prevzemov. To je okolje, v katerem se zelo težko pogovarjamo o tem, da je potrebno menjati politični sistem. Menjati je potrebno politiko vlade. In tukaj je tudi .../Znak za konec razprave./... ki je vezan na zaupnico in menimo, predsednik, da je zaupnica tista, ki zelo hitro lahko reši problem.

PODPRESEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. Predsednik vlade, prosim.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Spoštovani gospod poslanec, če se ne motim, ste vi dobili negativno mnenje Računskega sodišča, kar je izjemno redek primer za občine z levimi župani oziroma občine z župani iz leve, pa niste nič odstopili, pa je bilo tudi dokončno.

Kar se tiče zaupnice. Vaša vlada, gospod Veber, je predlagala glasovanje o zaupnici konec septembra leta 2011. Minilo je štiri mesece in 10 dni, da je Slovenija dobila novo vlado. Če mislite, da si lahko v tem trenutku Slovenija privoščiti 4 mesece in pol praznega teka, potem bodo vsi ti kazalci, o katerih ste govorili, še bistveno bolj črni. Slovenska ustava zelo jasno govori kakšen je izhod iz situacije, ko kdo misli, da neka vlada ne dela dobro, zbere 10 podpisov, predlaga konstruktivno nezaupnico in novo vlado imate lahko v dveh tednih. Nobenega vmesnega časa ni, vse ostalo je igrakanje z usodo države. Jaz vem kaj je tukaj v ozadju teh pozivov. Ne bo treba čakati leta, mogoče 6 mesecev in rezultati tega zastoja, teh blokad in tega zaustavljanja bodo na dlani in bodo jasni tudi tistim, ki morda danes še sodijo po površini. In če zdaj ta vlada odstopi, čez 6 mesecev, ko pridejo ti računi, bo na enkrat vlada, ki je odstopila, odgovorna za nestabilnost. Iz slovenskega ustavnega reda izhaja, da se vlado v situacijah, če kdo misli, da nima več podpore v Državnem zboru, zamenja s konstruktivno nezaupnico, imate 10 podpisov, vložite jih, pa, kot je rekel kolega Vizjak, da vidimo te junake. Drugače pa pozivati druge kaj naj naredijo, tega je polno v tej državi. Vsi bi od nekoga drugega hoteli nekaj, sami pa ne bi nič naredili. Vendar glede na seštevanje je popolnoma jasno koliko odgovornosti je na komu.

Kar se tiče spremembe sistema, mi ne predlagamo spremembo političnega sistema, samo predlagamo spremembo volilnega sistema in ta predlog je v skladu z večinsko izraženo voljo ljudi in na referendumu in sicer. Vprašajte kogarkoli ali je ta sprememba potrebna in boste dobili pritrdilen odgovor.

PODPRESEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. Postopkovni predlog, gospod Janko Veber, prosim.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala še enkrat za besedo. V skladu z drugim odstavkom 246. člena predlagam, da v Državnem zboru opravimo razgovor o odgovoru predsednika vlade, predvsem iz razloga, ker resnično menim, da bi morali priti po zaupnico v parlament. Resnično je, da po tej razpravi v Državnem zboru ni mogoče sprejemati sklepov, mogoče je pa dejansko s strani vseh političnih strank, ki so v parlamentu, pridobiti stališče glede vaše odločitve, ali boste prišli po zaupnico v parlament ali ne. Nezaupnica, na katero se poskušate izgovarjati, veste, da je problematična zaradi tega, ker tako kot vas, kot predsednika največje vladajoče parlamente stranke, bremeni poročilo Komisije za preprečevanje korupcije tudi predsednika največje opozicijske stranke. Vse ostale stranke imamo bistveno premalo glasov, da bi lahko oblikovale nove rešitve. Če pa se izreče nezaupnico predsedniku Vlade, lahko znotraj iste koalicije stečejo rešitve. Ne govorimo o tem, da je treba zaustaviti razvoj, govorimo o tem, da je treba imenovati predsednika, ki bo kredibilen, ki bo imel zaupanje ljudi. To zaupanje ljudi je v Sloveniji padlo, verjetno se boste strinjali z mano, da je bistveno nižje od takrat, ko ste sami pozivali prejšnjo Vlado, da mora iti na predčasne volitve, ker je zaupanje ljudi padlo na 25%. Danes, kot kažejo podatki, je ta odstotek okoli 14%. Torej, ne gre samo za to, da je kriza nastala zaradi svetovnih razmer, zaradi slabega poslovanja gospodarstva ali pa zaradi tega, ker ljudje nočejo delati. Gre

za to, da bomo v Sloveniji imeli kredibilnega predsednika Vlade, ki se bo lahko pogovarjal s komerkoli in kadarkoli in ne bo obremenjen s temi dogajanjem, s katerimi se danes srečujemo v Sloveniji. S tem bi bistveno razbremenili tako politični prostor, kot tudi dali jasen signal gospodarstvu, pa tudi mednarodni javnosti, da v Sloveniji lahko hitro rešimo svoje probleme. In zagotovo je ena od najhitrejših rešitev prav zaupnica v parlamentu. To naša ustava pozna in prav bi bilo, da tudi to možnost izkoristite, kajti prepričan sem, da je to najbolj državotvorno dejanje ta hip. Hvala.

PODPREDSEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo v okviru glasovanj. Prehajamo na tretje vprašanje predsedniku Vlade, gospodu Janezu Janši, ki ga bo postavil gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem! Spoštovani gospod predsednik Vlade! Splošno znano dejstvo je, da imamo v naši državi s podjetji v državni lasti in njihovim poslovanjem velikanske probleme. Razen častnih izjem večina posluje slabo oziroma z izgubo, in to kljub dejstvu, da so menedžerji, ki jih vodijo, izredno dobro plačani, jaz bi rekel, da celo preveč dobro, glede na rezultate, ki jih dosegajo z vodenjem teh podjetij. Še posebej, če primerjamo njihove plače s plačami treh najvišjih predstavnikov oblasti naše države, predsednikom republike, predsednikom vlade in predsednikom parlamenta. Človek ne more verjeti, da so ti vodilni ljudje naše države, vsaj po mojem mnenju, pravzaprav izredno malo plačani, da ne uporabim kakšnega drugega izraza, glede na odgovornost, ki jo imajo z vodenjem države. Po podatkih - verjamem, da so kolikor toliko točni -, ki sem jih pred kratkim zasledil v našem dnevnem časopisu, uradnih podatkov namreč nisem mogel pridobiti, so še posebej visoke plače direktorjev in celo njihovih svetovalcev v elektrogospodarstvu, kjer njihove plače dobesedno letijo v nebo, in to kljub hudi gospodarski krizi, ki že kar nekaj časa vlada v Sloveniji. Po dosegljivih podatkih se te plače gibljejo pri direktorjih okrog 9.000 evrov bruto, pri strokovnih sodelavcih pa celo okrog 10.000 evrov bruto (ti podatki za so HSE in TEŠ). Lahko, da so plače v drugih državnih podjetjih morda celo višje, vendar se mi do njih ni uspelo prebiti. So pa javno dostopni podatki o plačah direktorjev javnih zavodov. Med 25 najvišjih plač v javnem sektorju je več kot polovico direktorjev iz zdravstva, gibljejo se nekje med 7.000 in 7.500 evrov bruto. Šele na 9. mestu je predsednik Ustavnega sodišča s 6.300 evrov bruto, medtem ko prvih 8 najvišjih plač prejema direktorji zdravstvenih domov oziroma bolnišnic. V zdravstvu imamo bolj kot ne vseskozi denarne težave. Velik finančni primanjkljaj je napovedan tudi za letošnje leto, medtem pa imajo ti direktorji tako visoke plače. To dejstvo je po mojem mnenju nesprejemljivo. Na tem področju bi morala država končno urediti prava plačna razmerja. Po mojem bi morale biti plače direktorjev oziroma menedžerjev sestavljene iz dveh delov: fiksnega, na primer, 70 oziroma 80%, in variabilnega, 20 oziroma 30%. Šele šele variabilni del bi direktorje spodbujal, da bi delali bolje in težili k pozitivnim rezultatom in dobičkom, v nasprotnem primeru ne bi bili deležni navedenega stimulatívne delu plače.

Moje konkretno vprašanje se glasi. Spoštovani gospod predsednik vlade, kaj konkretno nameravate storiti na področju plačnih anomalij in kdaj. Po mojem skromnem mnenju bi bilo potrebno ukrepati takoj. Moje dodatno vprašanje pa še glasi, ali je res, da so v Novi ljubljanski banki konec decembra zaposleni prejeli božičnico, kljub več kot katastrofalnem stanju v tej banki. Če je to res, potem menim, da je to nedopustno in nekorektno do vseh tistih zaposlenih v drugih podjetjih, ki poslujejo pozitivno, pa vodstva v teh podjetjih niso upala izplačati božičnice zaposlenim zaradi splošno znanega.

PODPREDSEDNIK DZ JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa. Gospod Janez Janša, predsednik vlade, prosim.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, glede na to, da je prej gospod Veber izkoristil poslovnik in postavil novo vprašanje, samo dva odgovora, bom še jaz to isto naredil. Prvič, časovna razlika med zaupnico in konstruktívno nezaupnico je dva tedna proti štirim mesecem in

to je popolnoma jasno. Kar se tiče moje kredibilnosti nimam nobenih problemov s pogovori in z drugim, poslovnik velja za vse enako.

Kar se tiče tega vprašanja glede božičnice v Novi ljubljanski banki oziroma zadnjega dela vprašanja, zdaj, po podatkih ministrstva, ki je to preverjalo, v Novi ljubljanski banki božičnica ni bila izplačana.

Zdaj, glede rešitve problema, o katerem ste govorili, mislim, da je blizu tega, kar ste sami predlagali. V gospodarstvu nasploh, v reguliranem delu gospodarstva, se pravi, v javnem delu oziroma v gospodarskih družbah v večinski državni lasti, velja zakon, ki je bil sprejet v času prejšnjega mandata, tam so stvari omejene in tako dalje in ta regulacija po mojem mnenju ni dobra, rešitev je v tem, da bi moral biti večji del plače vodilnih v teh podjetjih variabilen, bi bil pač odvisen od uspehov teh podjetij, razen tam, kjer gre za monopole ali pa javne zavode, kot je recimo Radiotelevizija Ljubljana, kjer nekateri posamezniki dobijo na mesec tri predsedniške plače, pa to vse pokrijejo plačevalci električne energije. Drugače pa v gospodarstvu bi pač to moralo biti odvisno od uspeha in danes imate v teh podjetjih primere, ko so izgube, plače pa visoke in imate podjetja, kjer so pa rezultati ali pa relativno dobri, ker če nekdo sanira neko podjetje seveda ne more imeti takoj ne vem kakšnih rezultatov, mora pa biti zato zelo sposoben, da pripelje podjetje do te situacije, da jih bo dosegalo, tam so pa plače nizke in so krivične in ne motivirajo tiste, ki morajo podjetje spraviti nad vodo.

Tako, da jaz upam, da bodo strukture Slovenskega javnega holdinga čim prej zaživele, da se bodo sprejela notranja pravila, potem tudi glede tega nagrajevanja in da bodo šla ta v smeri večje vloge tega variabilnega dela plače, tako da bo to odvisno od rezultatov in od uspeha in ne nazadnje tudi od povprečne plače zaposlenih v tistih podjetjih.